

taadhi'inga ta-i'adha-na cengele siyalalra

lo ki'aovaovaha-na-ta taadhi'inga ta-i'adha-na cengele siyalalra,
ma'ikalromalromale-ka-ta ka 'akodhadhao lo 'aovaovaha-ta, maamaikai ka
taka-pa'ikalromalromale todhao 'aovaovaha, pakai ona adholroe-
ta 'aovaovaha, ona kidholroe-ta 'aovaovaha 'a 'aovaovahae-'o, lako ki'ihaki
masokosokodho. 'atoloho, lo ikini ka taikie-ni, lo ki'aovaovaha-na-i
taadhi'inga tai'adha-na cengele siyalalra, ona taiyae-'o 'aovaovaha, paoli-'o
asolatae, tapapiyae'o la 'i tadhaacae-'o, palolodhomao dhona nao pi'a
taiyae-'o, kapa-to'onalrae'o 'aovaovaha,

'oakelangaa-'o kina-todhae 'aovaovaha, 'alringaana amo kina-
kadhae paolie-'o.

makocingai tohamoho ana 'aiyaiya vaha, apokoamao la kataadhi'i
taiyaemao 'aovaovaha, mani oa inakepe taiyaemao 'aovaovaha, matalaki
kipaolimao ka ocao, maamaikai ka takamelre'e 'ina dhidhape. kapa
niiyakadha “ 'aliki ngodhoi mo'adhangi a'i ca'ema, 'alikai ngodhoi
mokavole takatakolrae ”. olrihoomita maesale 'aovaovaha kapa oocaonga,
oha'eve lo kiyoani inakepe taiyaeni 'aovaovaha, mani taesanga ihaki
pa'akolrakolrakolranga. pakaikai ka takadhao vahani ila katopodhaolae

taiyaeni, pakaikai ka takasi'i vahani mani kasi'i talriho'aeni. lani kataadhi'i
molekate taiyae-li 'aovaovaha lo miya-'o 'a, oonai
lo 'inilalekalekateta 'alringae lo 'aovoavahata a'i tapapiya'eta, patoli-ta
tapapiya'e-lini tai'amadhalae-mite maocao, ta-tosi'i 'aovaovaha, opi'a
masi'i paoli-ni.

otalriho'o vilri kohodho ocao 'a, ocengele tai'ae-ni ila
mani 'aovaovaha, ka todhomakai ka 'aovaovaha, kasadha dhona
tatodhe'elrehe maca-ni la 'i omi'aanga-lrao taiya paedhengekai ka
lo 'aovaovaha-ni, kama-padhaace palraavenga 'aovaovaha ki'adha'adha.

o'i loomo ovolverolrimae miya 'ina “ lo todhao-nga-ta vaha 'a
maponga'anga-mita. lo sina-povahangata 'a matapi'aemitine ”.

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【萬山魯凱語】高中學生組 編號 4 號

說話之前最好停看聽

還沒說話之前，最好先停看聽，說話不是比誰的聲音大，也不是比誰說的多，而是該說才說，不該說則別說，才不會成為爭執的導火線。所以，在任何地方場合，說話之前最好先停看、聽，你所說的話，說錯了，你所作所為，要順著你所要做的事，不要亂說話，免得你話更多，小心錯誤更多。

說話是一門大學問，如何說得好、說得巧，而且不會得罪人，可不是輕而易舉的事。俗話說：「病從口入，禍從口出。」話人人會說，但是如果說得不得體，經常會造成雙方的誤解。

話多不代表說得就對，話少不一定是少見識，想說得恰到好處，唯有注意自己的言行舉止拿捏說話的分寸。當然，根據前人的經驗，說話得愈少，出錯機會就愈少。